

UPITNIK ZA KANDIDATA ZA POVJERENIKA**Andrius KUBILIUS****Obrana i svemir****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete doprinosti provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje nezavisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Moj je život posvećen politici i promicanju zajedničkog interesa već više od tri desetljeća. U politiku sam ušao iz akademskog područja fizike 1988. uvalu pokreta „Sajūdis“ i miroljubive borbe litavskog naroda za ponovnu slobodu nakon 50 godina sovjetske okupacije. Mnoge moje vrijednosti potječu iz tog doba pokreta „Sajūdis“, ponovne izgradnje litavske države i povratka u obitelj europskih demokracija. Tijekom cijelog svojeg političkog života bio sam uvjeren Europljanin. Članstvo Litve u EU-u i NATO-u primjer je povijesnog čuda kojim se učvrstila njezina neovisnost i stvorilo plodno tlo za izvanredan gospodarski i socijalni uspjeh. Stoga čvrsto vjerujem u jedinstvenu transformativnu moć članstva u EU-u i NATO-u, a to se može postići i u drugim dijelovima Europe.

Tijekom svoje političke karijere obnašao sam niz čelnih političkih dužnosti. Zahvaljujući tome prikupio sam bogatstvo znanja, iskustva i vještina. Dvaput sam bio premijer, 1999. – 2000. i 2008. – 2012. Tijekom prvog mandata Litva se suočavala s teškom gospodarskom krizom (uzrokovanom ruskom gospodarskom krizom 1998.). Za vrijeme mog drugog mandata svijet je prolazio kroz globalnu financijsku krizu od 2008. do 2012. Zahvaljujući nepopularnim, ali nužnim reformama i restrukturiranju, uz djelotvornu pomoć EU-a, moje su vlade uspješno prevladale obje krize.

Od samog početka revolucije na Majdanu nastojim pridonijeti konsolidaciji međunarodne potpore Ukrajini. U 2022. pokrenuo sam globalnu parlamentarnu mrežu „Ujedinjeni za Ukrajinu“ (U4U), koja podupire interese Ukrajine u cijelom svijetu. Predsjednica Komisije Ursula von der Leyen u svojim je političkim smjernicama istaknula: „Najbolje ulaganje u europsku sigurnost je ulaganje u sigurnost Ukrajine“. Međutim, EU mora biti spreman i na „najekstremnije vojne scenarije“ (kako je navedeno u mojemu mandatnom pismu). U tu je svrhu neophodna „sustavna reforma europske obrane“ (Ursula von der Leyen, GLOBSEC, 30. 8. 2024).

Zbog ruskog rata protiv Ukrajine suočavamo se s najvećom sigurnosnom krizom na europskom kontinentu od Drugog svjetskog rata. No kriza također otvara prilike. Jean Monnet rekao je 1957. da će se Europa stvarati kroz krize i biti zbroj odgovora na njih. Kako je istaknuto u političkim smjernicama, sadašnju sigurnosnu krizu moramo prevladati stvaranjem europske obrambene unije.

Moj će zadatak stoga biti da se u bliskoj suradnji s visokom predstavnicom / potpredsjednicom i pod vodstvom izvršne potpredsjednice za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju stvore uvjeti u kojima obrambena i svemirska industrija mogu osigurati dostatna sredstva za ulazak u to novo doba. Zajedno s visokom predstavnicom / potpredsjednicom u prvih 100 dana mandata predstaviti ću Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane. U njoj će se opisati novi pristup ulozi EU-a u području obrane, utvrditi naše potrebe za ulaganjima i odrediti put prema istinskoj europskoj obrambenoj uniji.

U svojem mandatu uložiti ću maksimalne napore u to da rodna osviještenost bude prisutna u obrambenoj i svemirskoj politici. Budem li potvrđen, u svojstvu povjerenika učinit ću sve što je u mojoj moći za doprinos

inicijativama Komisije za rodnu ravnopravnost, posebno novoj strategiji za rodnu ravnopravnost za razdoblje nakon 2025.

Kad je riječ o mladima, u svim svojim aktivnostima povjerenika postupat ću u skladu s političkim smjernicama. Organizirat ću prvi dijalog o politikama za mlade u području obrane i svemira, koji će biti godišnje okupljanje. Mir i međunarodna sigurnost spadaju među najvažnije teme za mlade. U oblikovanju politika u okviru svojeg resora uzimat ću u obzir povratne informacije i stajališta mladih.

Odgovorno vodstvo i visoki standardi transparentnosti, ponašanja i etike političara od iznimne su važnosti. U svrhu transparentnosti moje su izjave o interesima uvijek bile dostupne javnosti, a to uključuje i izjavu povezanu s mojim imenovanjem na dužnost povjerenika, koju će objaviti Europski parlament.

Kad je riječ o neovisnosti, transparentnosti, nepristranosti i dostupnosti slijedit ću slovo i duh Ugovorâ EU-a, bez iznimke poštovati obvezu čuvanja poslovne tajne kako je definirana u članku 339. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, poštovati Kodeks ponašanja članova Europske komisije i djelovati u europskom interesu bez ičijeg utjecaja. Obvezao bih se da ću braniti Ugovore EU-a, raditi na primjeni njihovih odredbi i biti neutralan i neovisan s obzirom na interese pojedinačnih država članica, uključujući onu koja je predložila moje imenovanje. Ako se u budućnosti pojavi situacija potencijalnog sukoba interesa dok budem obnašao dužnosti povjerenika, o tome ću bez odgode obavijestiti predsjednicu von der Leyen.

2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati na to da ćete propisno obavještavati Parlament o Vašim aktivnostima i aktivnostima Vaših odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu Parlamenta i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

Kao bivši i sadašnji zastupnik u Europskom parlamentu i kao bivši parlamentarni zastupnik i premijer u svojoj zemlji svjestan sam važnosti parlamentarnog nadzora i bliske suradnje s Parlamentom. Znam što znači zastupati interese građana, udaljenih regija Europske unije i zemalja u blizini zona sukoba.

Suradivat ću s Parlamentom i relevantnim odborima u svim fazama postupka donošenja politika i političkog dijaloga, uključujući pred nadležnim parlamentarnim odborima. Rukovodstvu svojih službi naložit ću da u svojem dnevnom redu prednost daju pozivima Europskog parlamenta. Kao dio te obveze pobrinut ću se da na pisana pitanja zastupnika u Europskom parlamentu brzo odgovaraju i da se s rezolucijama Europskog parlamenta postupaju pravodobno. Uvijek ću biti dostupan za bilateralne sastanke s predsjednicima odbora i njihovim članovima. Svojem kabinetu i službama pod mojom nadležnošću naložit ću da u duhu otvorenosti sudjeluju u raspravama sa zastupnicima, klubovima zastupnika i osobljem Europskog parlamenta te da osiguraju redovit protok informacija i na tehničkoj razini. U skladu sa smjernicama predsjednice, spreman sam na zahtjev Europskog parlamenta sudjelovati u raspravama na plenarnim sjednicama u najprikladnijem obliku.

Želim pronaći nove načine za buduće napretke i ideje kako da se glas građana i civilnog društva bolje čuje u Europskoj uniji. Stoga ću se pobrinuti da se poduzmu primjereni koraci na temelju preporuka Konferencije o budućnosti Europe. Na temelju vlastitog iskustva u promicanju međunarodnog povezivanja, aktivno ću tražiti nove oblike umrežavanja i suradnje s civilnim društvom i neovisnim stručnjacima.

U skladu s načelima izraženima u političkim smjernicama predsjednice i u mojem mandatnom pismu te u duhu svoje radne kulture otvorenog dijaloga redovito ću sudjelovati u parlamentarnim odborima i trijalozima. U potpunosti ću poštovati načelo jednakog postupanja u odnosima s Europskim parlamentom i Vijećem u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma iz 2010. i Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva iz 2016.

Ključni zakonodavni prijedlozi na koje se upućuje u mojem mandatnom pismu, a posebno program za europsku obrambenu industriju i budući akt EU-a o svemiru, bit će važne početne etape mojeg rada, u kojima će EP biti suzakonodavac. Kako je navedeno u tom mandatnom pismu, posebnu ću važnost pridati i pripremi godišnjeg

izvješća o napretku u izvršavanju i provedbi te doprinijeti smanjenju administrativnog opterećenja i obveza izvješćivanja za poduzeća, o čemu će biti obaviješteni i odbori Parlamenta i sastavi Vijeća.

Potpuno sam svjestan da će moj resor, budem li potvrđen kao povjerenik, obuhvaćati osjetljiva područja, o kojima će možda biti potrebna rasprava u ograničenom formatu. Uzimajući u obzir osjetljivu prirodu tih područja, pronaći ću konstruktivne načine razmjene mišljenja s Europskim parlamentom u duhu uzajamnog povjerenja.

U potpunosti se slažem s obećanjem predsjednice da Parlamentu dodijeli veću ulogu u pokretanju i oblikovanju zakonodavstva i spreman sam reagirati u skladu s njezinim smjernicama na rezolucije Parlamenta na temelju članka 225. podnošenjem zakonodavnih prijedloga u kojima će se potpuno poštovati načela proporcionalnosti, supsidijarnosti i bolje izrade zakonodavstva. U tu ću svrhu prema potrebi organizirati strukturirani dijalog s vama radi rasprave o daljnjem radu u vezi sa svim rezolucijama na temelju članka 225. koje bi Parlament mogao donijeti, a koje su u mojoj nadležnosti, i pobrinuti se za pravodoban odgovor Komisije na te rezolucije.

Pitanja Odbora za vanjske poslove

3. Povjerenica Vam je nova zadaća koordinacije na europskoj razini izgradnje istinske europske obrambene unije. Kako namjeravate ostvariti taj ambiciozni cilj tijekom trajanja vašeg mandata? Kako gledate na podjelu zadaća i komplementarnost uloga s potpredsjednikom / visokim predstavnikom, s obzirom na njegovu vodeću ulogu u ZSOP-u, te s kandidatom za izvršnog potpredsjednika za tehnološku suverenost, sigurnost i demokraciju? Ne dovodeći u pitanje procese donošenja odluka u Komisiji, koji bi bili vaši konkretni kratkoročni, srednjoročni i dugoročni prioriteti tijekom Vašeg mandata u smislu zakonodavnih, proračunskih i političkih inicijativa, uključujući zajedničke inicijative, te ciljevi u resorima obrane i svemira? Koji su glavni izazovi, kako ćete ih nadvladati u ostvarivanju tih prioriteta i ciljeva te kako ćete to financirati?

U geopolitičkom kontekstu obilježenom brojnim, složenim i rastućim prijetnjama moramo hitno ubrzati napredak postizanja prave europske obrambene unije. To zahtijeva promjenu paradigme i sustavnu reformu europske obrane, ne dovodeći u pitanje suverenitet država članica u području obrane.

Mišljenja sam da uspostava europske obrambene unije znači postizanje stabilnosti u obrambenoj pripravnosti cijelog EU-a. EU i njegove države članice moraju biti u stanju zaštititi europske građane, teritorijalnu cjelovitost, stratešku imovinu i infrastrukturu, kao i svoje temeljne vrijednosti i demokratske procese. Prava obrambena unija morat će se temeljiti i na konkurentnoj, inovativnoj i otpornoj europskoj obrambenoj tehnološkoj i industrijskoj bazi (EDTIB). Za to je potreban zajednički, postupan i stabilan rad utemeljen na zajedničkom razumijevanju naših potreba i ciljeva.

Kako je predsjednica von der Leyen definirala u političkim smjernicama za sljedeću Komisiju, moramo oblikovati novi pristup i utvrditi potrebe za ulaganjima kako bi se izgradila prava europska obrambena unija. U tu svrhu, budem li potvrđen kao povjerenik, zajedno s potpredsjednicom / visokom predstavnicom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstaviti ću Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane koja će pomoći u postavljanju istinski europskog i ambicioznog cilja i utvrđivanju odgovarajućih mjera. Predviđam da će u središtu rasprave biti tri prioriteta. Prvo, europska obrambena unija podrazumijeva pojednostavnjeno upravljanje i transparentnu vezu između nadležnosti i aktivnosti uređenih Ugovorom o Europskoj uniji i Ugovorom o funkcioniranju Europske unije. Glavno područje obrambene politike i politike obrambene industrije moraju biti usko povezani. Drugo, europska obrambena unija mora se temeljiti na zajedničkoj analizi i percepciji prijetnji. Treće, moramo imati na umu našu predanost većoj, boljoj, zajedničkoj potrošnji, koja treba biti europska, potpuno iskoristiti postojeće instrumente i sredstva te razmisliti o dodjeli dodatnih sredstava koja nam još uvijek nedostaju za postizanje glavnih ciljeva.

U tom kontekstu aspekti zajedničke sigurnosne i obrambene politike više se ne mogu odvojiti od politike obrambene industrije EU-a. Osobe odgovorne za praćenje prijetnji i utvrđivanje odgovarajućih potreba moraju se učinkovitije koordinirati s onima koji mogu pokrenuti naše industrijske programe i povezane resurse. To nije samo preduvjet za uspjeh nego sama srž naše misije. Na sličan način i rad na europskoj obrambenoj uniji mora pridonijeti konkurentnosti i proizvodnim kapacitetima obrambene industrije te usklađenosti unutarnjih i vanjskih dimenzija mjera koje poduzimamo u području sigurnosti. To znači da će povjerenik za obranu i svemir morati surađivati s kandidatkinjom za izvršnu potpredsjednicu za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju i visokom predstavnicom / potpredsjednicom za vanjske poslove i sigurnosnu politiku na postizanju naših zajedničkih ciljeva.

Ta će suradnja pomoći i u iskorištavanju punog potencijala svemirskih programa i inicijativa EU-a za ostvarivanje glavnih prioriteta, a to su sigurnost i obrana, otpornost, gospodarski rast, digitalna i zelena tranzicija. Potrebna

nam je snažna i inovativna svemirska industrija koja će zadovoljiti naše hitne potrebe za najsvremenijim svemirskim sustavima EU-a. Ta industrija mora biti konkurentna, raznolika i sposobna jamčiti neovisnost Unije u novim tehnologijama, rješenjima i industrijskim procesima te u daljnjem razvoju glavnih svemirskih programa EU-a. Namjeravam i dalje raditi na strategiji za gospodarsko iskorištavanje svemirskih podataka, povećati konkurentnost svemirske industrije EU-a te potaknuti rast inovativnih *start-up* poduzeća i MSP-ova.

Naravno, u središtu mojeg rada bit će pronalaženje sinergija, počevši od obrane i svemira. Nadovezujući se na svemirsku strategiju EU-a za sigurnost i obranu, trebamo maksimalno iskoristiti svemir za obranu te zaštititi svemirska sredstva EU-a i država članica. Budem li potvrđen kao povjerenik, prednost ću dati razvoju i uvođenju svemirskih usluga kao potpore obrani, uključujući javnu reguliranu uslugu koju pruža Galileo i usluge sigurne povezivosti koje pruža konstelacija IRIS², te usluzi promatranja Zemlje za državne korisnike i korisnike u području obrane. Za sigurnu i pouzdanu provedbu tih programa, Unija treba autonomne, pouzdane i troškovno učinkovite kapacitete za pristup svemiru. Radit ću na jačanju europskog suvereniteta u pristupu i iskorištavanju svemira kroz veća ulaganja u autonomni pristup svemiru i veću diversifikaciju i konkurenciju među europskim pružateljima usluga lansiranja.

Glavni prioritet ovog mandata bit će ulaganje u obrambenu industriju i svemirski sektor, posebno radi rješavanja problema konkurentnosti europske obrambene tehnološke i industrijske baze. U analizi Komisije i visokog predstavnika već je istaknuto da kronično nedostaje ulaganja. Prema tim podacima na obranu bi bilo potrošeno još 1,1 bilijun EUR da su države članice na nju dosljedno trošile 2 % svojeg BDP-a od 2006. do 2020. Djelotvornost europske obrambene tehnološke i industrijske baze dodatno otežava fragmentacija tržišta jer pojedinačne države članice daju prednost domaćoj obrambenoj industriji, a to dovodi do toga da u cijeloj Uniji prevladava neučinkovita proizvodnja malih razmjera. Ta fragmentacija i nedovoljno razvijeni proizvodni kapaciteti vidljivi su iz činjenice da je od početka ruske agresije na Ukrajinu do lipnja 2023. oko 75 % materijala nabavljenog u području obrane u EU-u proizvedeno izvan EU-a. Nadalje, EU povećava rashode za obranu znatno sporije nego druge globalne sile. U razdoblju od 1999. do 2021. ti su se rashodi povećali za samo 19,7 %, dok je njihovo povećanje u zemljama kao što su SAD, Rusija i Kina u istom razdoblju bilo puno veće.

Trebamo rješavati hitne geopolitičke i sigurnosne probleme u području obrane i svemira. Prva mogućnost bila bi ulaganje sredstava u glavne europske obrambene projekte od zajedničkog interesa. Savršeno mi je jasno da neće biti lako utvrditi glavne prioritete ulaganja za povećanje pripravnosti ili europskog doprinosa NATO-u. Stoga smatram da bi bilo korisno istražiti mogućnosti strukturiranijeg praćenja ulaganja u obranu na razini EU-a, počevši od pokazatelja iz Strategije za europsku obrambenu industriju koji su dodatno razvijeni, među ostalim uključivanjem u upravljanje EU-om i nacionalne programe. Srednjoročno moramo potaknuti države članice da troše više, bolje, zajedno i u Europi. Kako je navedeno u političkim smjernicama predsjednice, prvo što moramo napraviti je da obnovimo, proširimo i reformiramo nacionalne oružane snage, u skladu s planovima država članica.

Sljedeći VFO važna je prilika da se maksimalno poveća učinak angažmana Unije u području svemira, da se sredstva iz proračuna iskoriste za ostvarivanje prioriteta EU-a i planiranje privatnih i nacionalnih javnih ulaganja. Kako bih podržao snažnu i inovativnu svemirsku industriju, namjeravam izvući pouke iz inicijative Komisije za promicanje poduzetništva u svemirskom sektoru CASSINI.

Kako je navedeno u smjernicama predsjednice von der Leyen za novu Komisiju, uspostaviti će se novi Europski fond za konkurentnost kao ulagački kapacitet za potporu strateškim sektorima koji su važni za konkurentnost EU-a, uključujući svemirskom sektoru. Budem li potvrđen kao povjerenik, blisko ću surađivati s izvršnim potpredsjednikom za prosperitet i industrijsku strategiju i povjerenikom za proračun, borbu protiv prijevara i javnu upravu.

U sljedećem VFO-u moramo zauzeti ambiciozniji pristup financiranju obrane kako bismo poduprli konkurentnost i proizvodne kapacitete europske obrambene industrije.

Budem li potvrđen kao povjerenik, pridonijet ću jačanju jedinstvenog tržišta stvaranjem pravog jedinstvenog tržišta obrambenih proizvoda i usluga. Poseban fokus bit će na normizaciji, uključujući primjenu NATO-ovih vojnih standarda u državama članicama i konvergenciju u certificiranju. To će uključivati promicanje primjene dogovorenih civilnih i obrambenih standarda, kao što su NATO-ovi sporazumi o normizaciji, u okviru programa europske obrambene industrije, i potporu brzom unakrsnom certificiranju radi interoperabilnosti i smanjenja prepreka stavljanja obrambenih proizvoda na tržište u cijelom EU-u. Nadalje, nakon preispitivanja direktiva o transferu i nabavi obrambenih proizvoda moramo razmisliti o boljem pristupu tržištu za sva poduzeća, većoj i lakšoj prekograničnoj suradnji i većoj sigurnosti opskrbe. U prvoj polovici 2025. uz navedeno bih i surađivao s drugim članovima Kolegija kako bih predložio akt EU-a o svemiru koji će biti priprema za jedinstveno tržište

svemirskih usluga. To će našu svemirsku industriju učiniti konkurentnijom, stvoriti više poslovnih prilika i pojednostavniti rad naših svemirskih poduzeća.

Čvrsto vjerujem da nam kontinuirana razmjena s glavnim dionicima, kao što su Europski parlament, Vijeće, države članice, industrija, istraživačka zajednica i šira javnost, može pružiti potrebnu potporu i konsenzus za postizanje ciljeva ambicioznog programa za europsku obrambenu industriju i svemirski sektor.

4. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine vratio je rat velikih razmjera na europski kontinent. Kao prvi povjerenik EU-a za obranu i svemir s vodećom ulogom u uspostavi europske obrambene unije i donošenju Bijele knjige o budućnosti europske obrane, koji će biti Vaši prioriteti za potporu državama članicama u neposrednoj, srednjoročnoj i dugoročnoj obnovi europskih obrambenih kapaciteta kako bi se zajamčila sigurnost građana EU-a? Možete li u tom pogledu navesti neke primjere inicijativa koje bi Komisija mogla razviti i koje će biti usklađene s potrebama koje su definirali potpredsjednik Komisije / visoki predstavnik i države članice te s obvezama iz Izjave iz Versaillesa?

Čvrsto vjerujem da moramo biti u stanju obnoviti nacionalne obrambene zalihe i opremiti oružane snage država članica onim što je potrebno za suočavanje s najekstremnijim vojnim nepredvidivim situacijama. Za to su potrebna golemo ulaganja u obnovu naših obrambenih kapaciteta, što se mora učiniti što učinkovitije.

S obzirom na te kritične potrebe suočavamo se s dva različita problema, a svaki od njih ima svoj vremenski okvir. Kratkoročno moramo hitno povećati pripravnost EU-a za moguću vojnu agresiju. Istodobno moramo imati srednjoročne i dugoročne planove, imajući na umu da će u narednim desetljećima SAD vjerojatno biti manje prisutan u području europske obrane jer će se usredotočiti na strateško pitanje Kine. Postojanje ta dva problema pokazuje koliko je nužno brzo ojačati našu obrambenu autonomiju i sposobnost kako bi EU mogao učinkovito zaštititi svoje interese u sve složenijim okolnostima u svijetu.

Nadalje, smatram da kratkoročno trebamo nastaviti podupirati istraživanja i razvoj obrane putem Europskog fonda za obranu (EFO). Također moramo nastaviti s provedbom Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) i Uredbe o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP), naših instrumenata za hitne slučajeve.

Međutim, kako bi se znatno povećala agregirana potražnja u EU-u i potaknula industrijska proizvodnja konvencionalne vojne opreme, potrebno je učiniti mnogo više i to u bliskoj suradnji s državama članicama. Pod tim se misli na, među ostalim, (i.) odgovarajuću razmjenu informacija između država članica, EU-a i NATO-a o kvantitativnom statusu obrambenih resursa i potreba, što bi u konačnici moglo dovesti do plana proizvodnje u obrambenom sektoru EU-a, čime bi se omogućilo da se proizvodni kapaciteti europske obrambene tehnološke i industrijske baze usklade i optimiziraju na koordiniran i učinkovit način sa zajedničkim sigurnosnim potrebama država članica i saveznika NATO-a, (ii.) razmatranje mogućnosti da se s državama članicama stvore zajedničke zalihe na temelju kriterija vojne sigurnosti EU-a i praćenje pokazatelja EU-a za izgradnju kapaciteta i ulaganja u obrambenu industriju koji bi se mogli uključiti u nacionalne programe i (iii.) promicanje zajedničke nabave u okviru predstojećeg Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP) kako bi se agregirala potražnja i smanjile cijene.

Stoga ću surađivati s Parlamentom i Vijećem na brzom donošenju EDIP-a te se nadam da mogu računati na vašu neophodnu podršku.

Računam i na vašu podršku preobrazbi vojne mobilnosti u sveobuhvatan resurs za vojnu logistiku, za što će, među ostalim, biti potrebna znatna ulaganja u infrastrukturu za vojnu mobilnost, kao i uklanjanje regulatornih uskih grla. Moramo poboljšati kapacitete za zračni prijevoz tereta i povećati ulaganja u logističku infrastrukturu kao što su luke, zračne luke, željeznice, plovni putovi i ceste. U vezi s tim aspektima vojne mobilnosti, budem li potvrđen kao povjerenik, blisko ću surađivati s povjerenikom za održivi promet i turizam. Osim toga, moramo razviti potrebnu infrastrukturu, uključujući digitalizaciju, sustave za praćenje protoka prometa i optimizaciju tereta, te olakšati brzo prekogranično kretanje postrojbi i opreme, što će znatno skratiti vrijeme razmještanja kapaciteta i time znatno poboljšati našu kolektivnu obranu i operativnu spremnost.

Te mjere znače da je potrebno ojačati vojnu mobilnost uklanjanjem svih prepreka.

Moramo biti u stanju stvoriti nove obrambene kapacitete oružanih snaga naših država članica. Treba nam dovoljno sredstava da se fokusiramo na najveće zajedničke i prekogranične prijetnje. Iako će za to prvenstveno biti potrebna europska ulaganja iz sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira, iznijet ćemo i prijedloge za trenutna hitna ulaganja u obranu.

Osim toga, moramo istražiti i mogućnosti kombinacije financiranja na razini EU-a, nacionalnih doprinosa i inovativnih financijskih rješenja za poticanje ulaganja privatnog sektora u obrambene kapacitete u određenim prioritetnim područjima, kao što su europski štit protuzračne obrane, kibernetička obrana, vojna mobilnost ili tehnologije bespilotnih zrakoplova.

Naše buduće mjere u tim prioritetnim područjima zajednički će definirati Komisija i visoka predstavica za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, pri čemu se očekuje puno sudjelovanje država članica, koje u konačnici odlučuju o prioritetima. Bit će važno osigurati neometan prijelaz na čvrsti okvir za jačanje europskih obrambenih kapaciteta.

5. Dan Vam je zadatak da (u suradnji s potpredsjednikom Komisije / visokim predstavnikom) već u prvih 100 dana svojeg mandata predstavite Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane, te ste dobili uputu da u tom procesu doprinesete viziji i ambiciji koju dijele Vijeće, Parlament, javnost i drugi dionici te da ojačate partnerstvo EU-a i NATO-a. Kako ćete proaktivno i učinkovito surađivati s Europskim parlamentom od najranijih faza postupaka razrade i razvoja Bijele knjige o budućnosti europske obrane i drugih inicijativa u Vašem području odgovornosti pa sve do njihove operacionalizacije i provedbe (uključujući razdoblje uoči sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira)? S tim u vezi, možete li navesti pojedinosti o tome kako namjeravate: održavati redovite razmjene gledišta na plenarnoj sjednici te s relevantnim odborima, osigurati „strukturirani dijalog” i svoju ad hoc prisutnost u kratkom roku u slučaju značajnih događaja ili velikih promjena, osigurati da se stajališta Parlamenta na odgovarajući način uzmu u obzir u prijedlozima pravnih akata te u komunikacijama i strategijama EU-a, osigurati da Parlament primi relevantne informacije i dokumente relevantne za Vaš resor, uključujući one koji se dijele s Vijećem, te da relevantni odbori budu odmah i u potpunosti obaviješteni u pisanom i usmenom obliku i osigurati to da se značajne i relevantne informacije koje nisu javne dostave Parlamentu tijekom sjednica zatvorenih za javnost?

Predsjednica me, zajedno s kandidatkinjom za visoku predstavnicu za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i potpredsjednicu Komisije, zadužila da priprelim Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane, a posebno da pokrenem raspravu s javnosti, dionicima, Europskim parlamentom i Vijećem kako bismo postigli konsenzus o novom zajedničkom pristupu obrani u EU-u. Bijela knjiga bit će početna točka, a osmišljena je tako da vas u ranoj fazi postupka uključi u definiranje mogućih daljnjih koraka. Ta knjiga treba biti završena u prvih 100 dana mandata Komisije.

Kao što je podsjetila predsjednica, za obranu Europe potrebna je bliska suradnja država članica i institucija EU-a. A obrana Europe znači zaštitu europskih građana. Prema poslijeižbornoj anketi EU-a obrana i sigurnost EU-a bile su među sedam prioriteta koji su potaknuli građane na glasanje. Zahvaljujući doprinosu vaše institucije europski građani moći će izraziti svoje mišljenje o pitanjima obrane, koja nisu i ne bi smjela biti monopol država članica i vojnih stručnjaka. Bijela knjiga o budućnosti europske obrane idealna je prilika za širu javnu raspravu o postizanju obrambene pripravnosti.

Namjeravam surađivati s Europskim parlamentom, uz potpuno poštovanje važne uloge država članica kao suverenih donositelja odluka o pitanjima obrane. Bit ćete pozvani da iznesete svoja stajališta o budućem smjeru europske obrane. Godišnja izvješća Europskog parlamenta o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike te zajedničke sigurnosne i obrambene politike su prilika da se učinkovito doprinese izradi Bijele knjige.

Budem li potvrđen kao povjerenik, bit će mi čast predstaviti Bijelu knjigu na plenarnoj sjednici kako bismo zajedno odredili smjer intenzivnijeg dijaloga o obrani na razini odbora Europskog parlamenta.

Objava Bijele knjige tek je početak zajedničkog puta prema definiranju naše zajedničke vizije. Budem li potvrđen kao povjerenik za obranu i svemir, možete računati na to da ćemo Parlament i ja surađivati djelotvorno i još bolje nego dosad.

Radit ću s vama i na partnerstvu EU-a i NATO-a, koje ću dodatno razvijati u bliskoj suradnji s kandidatkinjom za visoku predstavnicu / potpredsjednicu, uz potpuno poštovanje načela uključivosti, reciprociteta i autonomije EU-a u donošenju odluka, poštujući pritom specifično svojstvo sigurnosne i obrambene politike svake države članice.

Uvjeren sam da Europska unija donosi jedinstvenu dodanu vrijednost, a to je nadopunjavanje rada država članica i NATO-a u području obrane. Oslanjat ću se na namjenske instrumente EU-a, odnosno proračun i regulatorni kapacitet, kao i na svemirska sredstva, koja se mogu iskoristiti za potporu državama članicama i NATO-u u razvoju kritičnih obrambenih resursa. Bit svega je jačanje središnje uloge NATO-a u kolektivnoj obrani. Vjerujem da ćemo imati dovoljno prilike da raspravimo o doprinosu EU-a općoj obrambenoj pripravnosti kontinenta i njegovoj komplementarnosti s NATO-om.

U tom bih smislu želio istaknuti bitan rad Izaslanstva Europskog parlamenta u Parlamentarnoj skupštini NATO-a. Kao bivši supredsjednik Parlamentarne skupštine Euronest, posebno cijenim parlamentarnu diplomaciju i zadovoljstvo mi je surađivati s Izaslanstvom za odnose s Parlamentarnom skupštinom NATO-a i relevantnim odborima EP-a.

Ključni zakonodavni prijedlozi na koje se upućuje u mojem mandatnom pismu, a posebno program za europsku obrambenu industriju i budući akt EU-a o svemiru, bit će važne početne etape mojeg rada, u kojima će EP biti suzakonodavac. Radujem se što ću s Parlamentom surađivati na prijedlogu programa za europsku obrambenu industriju. Naložit ću svojim službama da vam dostavljaju tehničke analize koji će vam biti korisni za analizu teksta.

Europski parlament dosljedno podržava budući akt EU-a o svemiru. Pri tome mislim na predložene pilot-projekte o sigurnosti i održivosti, koji su od izravne važnosti za takvo zakonodavstvo. Postoji konsenzus da su nam potrebna zajednička pravila kako bi gospodarski subjekti koji obavljaju djelatnost u svemiru mogli neometano pružati usluge u cijeloj Uniji. Akt EU-a o svemiru najprikladniji je instrument za stvaranje tog jedinstvenog tržišta za svemirski sektor. Taj pristup podupiru države članice, Europski parlament i dionici (industrija i akademska zajednica) s kojima se tijekom pripremnog postupka opsežno savjetovalo. Bliska interakcija s državama članicama, Parlamentom i svemirskom industrijom bit će važna za uspjeh ove inicijative.

Osim toga, budem li potvrđen kao povjerenik, namjeravam svemirsku industriju učiniti konkurentnijom i maksimalno proširiti korištenje svemirskih podataka. Preostalo je još puno posla na uklanjanju određenih tehnoloških prepreka u svim gospodarskim sektorima i defragmentaciji europskog tržišta. Računam na vašu potporu.

Kad je riječ o pripremi sljedećeg VFO-a, preispitivanje aktualnih programa sjajna je prilika za razmjenu mišljenja s relevantnim odborima Parlamenta o predstojećim izazovima. Mislim na nedavno preispitivanje Svemirskog programa EU-a u sredini programskog razdoblja i predstojeće preispitivanje Europskog fonda za obranu. Sljedeći VFO važna je prilika da se maksimalno poveća učinak mjera Unije, opći proračun iskoristi za ostvarenje hitnih važnih prioriteta EU-a, zajamči planiranje privatnih i javnih ulaganja, ojača sinergija među ciljevima i pojednostavi financijska struktura EU-a kako bi se smanjilo administrativno opterećenje. Blisko ću surađivati s Europskim parlamentom kako bih mu omogućio provoditi svoju zakonodavnu i nadzornu ulogu te utjecati na određivanje prioriteta. U potpunosti ću poštovati načelo jednakog postupanja u odnosima s Europskim parlamentom i Vijećem u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma iz 2010. i Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva iz 2016.

Potpuno sam svjestan da bi moj resor obuhvaćao osjetljiva područja, o kojima bi trebalo raspravljati u ograničenom sastavu. Uzimajući u obzir osjetljivu prirodu tih područja, pronaći ću konstruktivne načine razmjene mišljenja s Europskim parlamentom u duhu uzajamnog povjerenja.

Ako bude potrebno, istražiti ću načine za razvoj odgovarajućih i praktičnih komunikacijskih kanala za razmjenu osjetljivih informacija s odborima nadležnima za politike uključene u portfelj koji je opisan u mojem mandatnom pismu.

Pitanja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

6. Koja je Vaša vizija resora izvan okvira Vašeg mandatnog pisma i što biste željeli da bude Vaše nasljeđe? Koje ćete zakonodavne prijedloge i druge inicijative predložiti kolegiju povjerenika za donošenje u sljedećih pet godina, a posebno u prvih 100 dana? Kako ćete osigurati da se tim prijedlozima, kao i provedbom postojećeg zakonodavstva, ojača europska konkurentnost? Namjeravate li te zakonodavne prijedloge temeljiti na namjenskim procjenama učinka? Koji su vaši planovi posebno za jedinstveno tržište obrambenih proizvoda i usluga, Europski fond za obranu, Akt EU-a o svemiru, strategiju za gospodarstvo povezano sa svemirskim podacima te provedbu

Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave, Uredbe (EU) 2023/1525 o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP), Strategije za europsku obrambenu industriju i svemirske strategije EU-a za sigurnost i obranu?

Potvrdi li me Europski parlament kao povjerenika, bit će mi čast obnašati dužnost prvog povjerenika za obranu i svemir. Svjestan sam da je ta nova funkcija dio odgovora EU-a na rat u Ukrajini i sve veće geopolitičke napetosti. Ohrabruje me činjenica da je Europska unija otkad postoji prevladala brojne krize i neprestano poboljšavala svoju sposobnost suočavanja s novim problemima. Zaštita naših interesa u strateškim područjima, kao što su svemir i obrana, u skladu je s tim načinom razmišljanja. Pobrinuo bih se da obrambena industrija i svemirska politika EU-a ostvare trajan učinak na gospodarstvo, sigurnost i obranu i da time doprinose dobrobiti građana EU-a.

Moramo podići obranu EU-a na višu razinu i donijeti brojne ambiciozne mjere kako bismo se razvili u pravu europsku obrambenu uniju. Suradnja država članica trebala bi biti pravilo, a ne iznimka, a ulaganja bi trebala poboljšati ne samo kvantitativno nego i kvalitativno, što znači zajednički i prvenstveno u europsku obrambenu industriju. Naša obrambena industrija može se nadahnuti industrijskom suradnjom na glavnim europskim svemirskim programima kao što su Galileo i Copernicus, u kojima se potiču zajednički razvoj i pružanje usluga korisnih cijelom Uniji.

Kako je navedeno u političkim smjernicama predsjednice i u mojem mandatnom pismu, vidim tri važna područja rada za napredak prema istinskoj obrambenoj uniji.

Prvo, uspostava pravog jedinstvenog tržišta obrambenih proizvoda i usluga, što znači da će se države članice odmicati od svojih postojećih prevladavajućih nacionalnih strategija u smjeru obrambenog tržišta i industrije. Posebno treba istaknuti normizaciju, uključujući primjenu NATO-ovih vojnih standarda u državama članicama i konvergenciju u certificiranju. To će uključivati promicanje primjene dogovorenih civilnih i obrambenih standarda, kao što su NATO-ovi sporazumi o normizaciji, u okviru programa europske obrambene industrije, i potporu brzom unakrsnom certificiranju radi interoperabilnosti i smanjenja prepreka stavljanja obrambenih proizvoda na tržište u cijelom EU-u.

Drugo, potrebna nam je bolja usklađenost između EU-ovih potreba za sposobnostima i ulaganja potrebnih da bih se ispunilo iz programa i proračuna EU-a.

Treće, razvoj glavnih europskih obrambenih projekata od zajedničkog interesa bio bi važan za sigurnosne i obrambene interese i tehnološku suverenost Unije te bi nadmašio financijske i industrijske kapacitete pojedinačnih država članica. Blisko ću surađivati s njima kako bi im pomogao u provedbi zajedničkih projekata u području protuzračne obrane, bespilotnih zrakoplova i tehnologija protiv bespilotnih zrakoplova, kibernetičke obrane i drugih važnih prioriteta. Osim toga, vojna mobilnost, u kojoj je već puno postignuto, bit će i dalje prioritet. Također bih poticao suradnju između europske obrambene tehnološke i industrijske baze i Ukrajine, posebno u području bespilotnih zrakoplova i inovacije. Početni korak te suradnje bit će nedavno osnovani Ured EU-a za inovacije u Kijevu.

U našim nastojanjima da uspostavimo europsku obrambenu uniju oslonit ćemo se na iskustvo s kratkoročnim hitnim instrumentima kao što su Uredba o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP) i Akt o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA).

Bit ću predan tome da se u okviru Europskog fonda za obranu više radi na smanjenju rascjepkanosti obrambenih sposobnosti EU-a i poboljša konkurentnost europske obrambene industrije. Brzo provođenje mjera predloženih u Strategiji za europsku obrambenu industriju i donošenje i započinjanje provedbe Programa za europsku obrambenu industriju, o kojem se trenutačno raspravlja u Vijeću, također će biti vrlo važni. Kad je riječ o potonjem, Europski parlament imat će važnu ulogu u narednim mjesecima.

U budućnosti bih posebnu pozornost posvetio stvaranju jedinstvenog europskog obrambenog tržišta i poticanju konkurentnosti i kapaciteta europske obrambene industrije.

Smatram da nam je za svemir potrebna i promjena paradigme. U središtu moje vizije bit će konsolidacija položaja EU-a kao globalnog predvodnika u svemiru, pri čemu će prioriteti biti konkurentnost svemirskog sektora, maksimalno povećanje uloge svemira u području sigurnosti i obrane te bolja zaštita svemirskih sredstava.

Svemirska strategija EU-a za sigurnost i obranu bit će temelj mojeg pristupa. Blisko ću surađivati s kandidatkinjom za visoku predstavnicu za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i potpredsjednicu Komisije, ostatom Kolegija i državama članicama kako bi se osigurala njezina kontinuirana provedba.

U bliskoj ću se budućnosti usredotočiti na to da se nastave razvijati svemirske usluge kao potpore obrani. Glavne inicijative uključuju javnu reguliranu uslugu iz Galilea i program EU-a za sigurnu povezivost preko konstelacije IRIS², koji će državnim i obrambenim korisnicima početi pružati usluge sigurne povezivosti do 2030. Srednjoročno ću raditi na razvoju novih usluga za državne potrebe u području promatranja Zemlje, pri čemu trenutačno traju pilot-usluge i studije izvedivosti. Istodobno bismo poboljšali svoju informiranost o stanju u svemiru zahvaljujući uslugama EU-a za nadzor i praćenje u svemiru te razvili pilot-misiju za svemirske operacije i usluge. Također želim promicati autonoman, prilagodljiv i svestran pristup svemiru. Dugoročno ću raditi na razvoju autonomnih sposobnosti u području svemirskih operacija i usluga.

Budem li potvrđen kao povjerenik, prednost bih dao snažnoj i inovativnoj svemirskoj industriji kao važnom stupu konkurentnosti i sigurnosti EU-a. Nastavio bih promicati svemirski sektor EU-a, posebno poticanjem strateškog pristupa izgradnji kapaciteta, istraživanja i inovacija i inovativnih *start-up* i *scale-up* poduzeća.

Kako je navedeno u mojem mandatom pismu, akt EU-a o svemiru bit će važan element svemirske politike EU-a jer će stvoriti jedinstveno tržište svemirskih usluga, pojednostavniti rad naših svemirskih poduzeća i stvoriti nove poslovne prilike. Pobrnuo bih se da normizacija bude u središtu provedbe akta EU-a o svemiru. Zajednički pristup, zajedničke norme i relevantni koordinacijski mehanizmi odredit će put prema konkurentnoj svemirskoj industriji EU-a. Početkom 2024. provedena je temeljita procjena učinka. Rezultati su bili jasni: potrebna su nam zajednička pravila kako bi gospodarski subjekti koji obavljaju djelatnost u svemiru mogli neometano pružati usluge u cijeloj Uniji. Akt EU-a o svemiru najprikladniji je instrument za stvaranje tog jedinstvenog tržišta svemirskih usluga, povećanje globalne konkurentnosti svemirske industrije EU-a i pružanje jednakih uvjeta svim gospodarskim subjektima. Industrija i drugi glavni dionici načelno su podržali taj pristup tijekom savjetovanja.

Radit ću na uspostavi jedinstvenog europskog obrambenog tržišta. Komisija će predložiti Europski fond za konkurentnost kako bi potaknula ulaganja u strateške tehnologije, kao što su UI, svemir, čista tehnologija, biotehnologija i projekti od zajedničkog europskog interesa. Nastojat ćemo iskoristiti moć našeg proračuna kako bismo za privatna ulaganja u naše ciljeve stvorili poticajno i manje rizično okruženje jer Europa može iskoristiti svoju kolektivnu snagu za ulaganje u ambiciozne zajedničke projekte.

7. Koje konkretne mjere planirate za jačanje sposobnosti obrambene industrije da učinkovito i konkurentno proizvodi dostatne količine relevantnih proizvoda i usluga? Kako planirate proširiti obrambene industrijske kapacitete diljem EU-a radi smanjenja neopravdane vanjske ovisnosti, posebno za MSP-ove i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, ne dovodeći u pitanje proračun dodijeljen drugim politikama EU-a? Kojima mjerama ćete europskoj industriji omogućiti bolji pristup sirovinama i ključnim komponentama te smanjiti ograničenja upotrebe određenih tehnologija? Kako planirate povećati privlačnost kupnje europskih obrambenih proizvoda i usluga? Kako namjeravate osigurati to da potpora EU-a obrambenoj tehnološkoj i industrijskoj bazi EU-a (EDITB) ide ruku pod ruku s integracijom MSP-ova i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u lance opskrbe i s poticanjem stvarnih novih partnerstava među akterima iz različitih država članica? Općenito, kako ćete poboljšati suradnju među državama članicama i koju ulogu planirate dati Europskoj obrambenoj agenciji? Koja je vaša vizija za oblikovanje prekogranične suradnje i potencijalnu „specijalizaciju” u obrambenoj industriji? Koju ulogu imate u vidu za digitalne tehnologije u europskoj obrani? Kako biste maksimalno iskoristili proračun i strukture Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP)? Što biste smatrali prikladnim financijskim sredstvima za EDIP i povezane postojeće instrumente te kako ih namjeravate osigurati? Kako ćete osigurati to da EDIP bude od najveće moguće koristi za industriju EU-a i koja su vaša stajališta o njegovim kriterijima prihvatljivosti? Što mislite o pristupu EU-a da izravno financira ukrajinsku obrambenu industriju i planirate li ojačati taj pristup? Kako predviđate budućnost EDIP-a nakon 2027.?

Kako bi se postigla obrambena pripravnost, Unija i njezine države članice moraju ne samo raspolagati cijelim spektrom sposobnosti potrebnih za suočavanje s najekstremnijim vojnim nepredvidivim situacijama, nego im te sposobnosti moraju i biti stalno dostupne. To podrazumijeva ovladavanje svim ključnim tehnologijama i sigurnost opskrbe potrebnom opremom bez ograničenja na njezinu uporabu.

Kako bi se postigao taj cilj, čvrsto vjerujem da bi se EU trebao moći osloniti na obrambenu tehnološku i industrijsku bazu koja je globalno konkurentna, ali i dovoljno prilagodljiva i otporna da primjereno i pravodobno odgovori na sve potrebe država članica radi odvratanja ili preživljavanja svake prijetnje. Takva europska

obrambena tehnološka i industrijska baza mora biti i otporna na sve šokove kako bi lanci opskrbe nastavili funkcionirati čak i u najtežim uvjetima.

Stoga je moj prvi cilj poduzeti nove mjere kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal jedinstvenog tržišta za obrambene proizvode i usluge. Time bi se obrambenoj industriji EU-a otvorilo veće tržište, što bi dovelo do povećanja učinkovitosti, ali i boljeg pristupa inovacijama.

Nadalje, prekogranično sudjelovanje MSP-ova u obrambenim lancima opskrbe važan je parametar za postizanje istinskog europskog jedinstvenog tržišta za obrambene proizvode i usluge. U tom pogledu smatram da se možemo osloniti na pozitivno iskustvo s Europskim fondom za obranu, među čijim korisnicima MSP-ovi čine jednu trećinu. Bit će i drugih instrumenata namijenjenih olakšavanju pristupa MSP-ova financiranju, npr. već postojeći instrument vlasničkog kapitala u području obrane i Fond za ubrzanje transformacije lanca opskrbe, koji je predviđen u Prijedlogu uredbe o EDIP-u. Budem li potvrđen kao povjerenik za obranu i svemir, MSP-ovi će i dalje biti u središtu svih naših obrambenih industrijskih programima EU-a koji služe za EDTIB te ćemo nastaviti razmatrati nove načine i sredstva za potporu MSP-ovima, pri čemu će se pojednostavnjenju davati posebna pozornost.

Spreman sam intenzivno surađivati sa zakonodavcima na brzom donošenju našeg najnovijeg Prijedloga uredbe o uspostavi Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP). Program obuhvaća nekoliko mjera za provedbu ambicioznih ciljeva utvrđenih u Strategiji za europsku obrambenu industriju i pruža financijsku potporu za povećanje konkurentnosti EDTIB-a, s predloženim proračunom od 1,5 milijardi EUR.

EDIP će novim poticajima i okvirima potaknuti i olakšati agregiranje potražnje za proizvodima EDTIB-a i daljnja ulaganja u razvoj naše obrambene industrije. Konkretnije, kad je riječ o potpori konkurentnosti EDTIB-a, EDIP će financijski podupirati povećanje europskih proizvodnih kapaciteta za relevantne obrambene proizvode, čime će se osigurati da ti kapaciteti budu pravodobno i dostatno dostupni državama članicama, time što će proširiti logiku intervencije testiranu u okviru Uredbe o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP). Osim toga, EDIP će uvesti i mjere koje će kupnju europskih obrambenih proizvoda učiniti privlačnijima. Komisija je predložila uspostavu europskog mehanizma za prodaju vojne opreme s ciljem poticanja dostupnosti i olakšavanja nabave opreme iz EU-a. U okviru tog mehanizma EDTIB bi izradio katalog opreme te bi se uspostavile europske pričuve za obrambenu pripravnost s ciljem povećanja dostupnosti proizvoda i skraćivanja vremena isporuke.

Konkurentnost i privlačnost EDTIB-a ovisi i o njegovu inovacijskom potencijalu, koji treba poticati odgovarajućim ulaganjima. U tom pogledu digitalne tehnologije imaju potencijal za jačanje europske obrane u nizu područja, od kibernetičke sigurnosti do naprednih vojnih operacija. Glavne primjene digitalnih tehnologija već su razmotrene u Europskom fondu za obranu. Međutim, potrebno se potruditi da EDTIB našim oružanim snagama pruži najsuvremenija rješenja, zbog čega želim potaknuti ulaganja EU-a u inovacije u području obrane.

Bez dostatnih ulaganja nema ni obrambene pripravnosti ni uspješnog jedinstvenog tržišta i EDTIB-a. Stoga je moj drugi cilj na sve moguće načine poduprijeti znatno povećanje ulaganja u europsku obrambenu industriju. Države članice trebaju odmah početi više ulagati kako bi nadoknadile manjak od preko 400 milijardi EUR za sljedeće desetljeće. Trebaju nam i veća i bolja ulaganja, koja će biti zajednička i u korist EDTIB-a, kako bi se postigao potreban učinak razmjera.

Stoga je važno trošiti više, bolje i zajedno. S obzirom na sigurnosne probleme pred kojima se Europa nalazi, uvjeren sam da će države članice i Europski parlament podržati taj pristup.

Potpora EU-a trebala bi se temeljiti na EDIP-u i obuhvaćati sve naše logike intervencije za potporu konkurentnosti EDTIB-a, tj. potporu suradničkom istraživanju i razvoju, produktivnim ulaganjima i zajedničkoj nabavi.

Kad trošimo, trebamo više surađivati i biti dosljedniji. Stoga bih potaknuo države članice da u potpunosti iskoriste postojeće inicijative i okvire na razini EU-a, uključujući one koje je razvila i kojima upravlja Europska obrambena agencija (EDA). Na primjer, koordinirano godišnje preispitivanje u području obrane (CARD), stalna strukturirana suradnja (PESCO) i plan za razvoj sposobnosti trebali bi usmjeravati i olakšavati suradnju država članica u području obrane. Uvjeren sam da će bliska interakcija između službi Komisije, EDA-e i Europske službe za vanjsko djelovanje biti važna za održavanje dosljednog pristupa u svim inicijativama EU-a za obranu.

Uspješniji EDTIB može dati značajan doprinos obrambenoj pripravnosti samo ako je otporan na najekstremnije nepredviđene situacije. Obrambena industrija ne služi svojoj svrsi ako prestane opskrbljivati države članice u trenutku kad im je najpotrebnija. Stoga je moj treći cilj znatno ojačati opću otpornost EDTIB-a. To podrazumijeva

poboljšanje trajnog pristupa europskih poduzeća u obrambenom sektoru kritičnim sirovinama, komponentama i tehnologijama, dobro upravljanje jedinstvenim tržištem i sprečavanje ograničenja na uporabu obrambenih proizvoda. Kad je riječ o potonjem, važno je istaknuti da je EDIP osmišljen za potporu dugoročnim, strukturiranim projekatima koji su puno opsežniji od hitnih mjera. Stoga smatram da su za poboljšanje naše obrambene pripravnosti i učinkovitosti potrebni kriteriji prihvatljivosti koji se temelje na modelu Europskog fonda za obranu.

Kao povjerenik za obranu i svemir surađivao bih sa zakonodavcima na provedbi mjera EDIP-a, uključujući mehanizam sigurnosti opskrbe. Taj će mehanizam zaštititi države članice i industriji olakšati pristup potrebnim resursima za obrambenu proizvodnju. Potpora Europskog parlamenta bit će važna za uvođenje tog mehanizma, koji će pomoći s rješavanjem prekida u lancu opskrbe zahvaljujući fleksibilnom okviru za upravljanje krizama.

Međutim, nijedan od tih ciljeva ne može se postići bez mog četvrtog, trajnog i međusektorskog cilja: uspostave istinskog duha solidarnosti i europske suradnje u svemu što se na razini EU-a poduzme u području obrane. To ne smije dovesti samo do toga da suradnja među državama članicama u pogledu ulaganja u obranu postane norma, već i do toga da se postigne uključivost u obliku europeizacije lanaca opskrbe, kad god je to moguće, kao stvarni cilj.

Naposljetku, to se načelo solidarnosti mora najjasnije vidjeti u nepokolebljivoj potpori koju moramo i nastavljamo pružiti Ukrajini. Čime sam došao do svojeg petog, a možda i najvažnijeg cilja: mobilizirati svu našu energiju kako bismo Ukrajini pomogli da pobijedi u ratu. U tom pogledu kratkoročni je prioritet ubrzati pomoć za razvoj sposobnosti ukrajinske obrambene industrije. To će se postići integracijom obrambene i svemirske industrije Ukrajine i EU-a te omogućavanjem Ukrajini da kroz EDIP pristupi drugim instrumentima potpore EU-a i promicanjem industrijske suradnje u pitanjima svemira. Cilj je EDIP-a potaknuti i obnovu, oporavak i modernizaciju ukrajinske obrambene industrije, iako zasad bez proračunskih sredstava.

Stoga ću surađivati s Parlamentom i državama članicama u pronalasku vjerodostojnih rješenja za odgovarajuće financiranje Instrumenta za potporu Ukrajini predloženog u okviru EDIP-a. S obzirom na dosadašnja stajališta vaše institucije, pretpostavljam da biste odobrili taj cilj, uz suglasnost Vijeća.

Tim sveobuhvatnim pristupom ojačat će se neposredna obrambena pripravnost Ukrajine, ali i postaviti temelji za dugoročnu integraciju i modernizaciju njezine obrambene i svemirske industrije unutar europskog okvira.

8. Kako konkretno planirate osigurati stratešku autonomiju EU-a u svemirskom sektoru i promicati ulogu EU-a kao globalnog aktera? Koje ćete mjere poduzeti za daljnji razvoj konkurentne europske svemirske industrije? Kako ćete osigurati to da svemirski sektor EU-a zadovolji domaću potražnju EU-a za svemirskim tehnologijama? Kako ćete osigurati integraciju MSP-ova i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije u lance opskrbe? Kako biste objasnili razlike u razvoju industrija u EU-u, SAD-u i drugim zemljama u tom sektoru? Koja je vaša vizija budućeg Akta EU-a o svemiru? Koje bi on mjere trebao sadržavati i kada će biti predstavljen? Kako ćete riješiti aktualno pitanje pristupa svemiru i koji će biti sadržaj politike EU-a za lansiranje svemirskih letjelica, uključujući alternativne mogućnosti lansiranja? Što ćete poduzeti u vezi s izazovima povezanim s održivom upotrebom svemira?

EU je globalna svemirska sila i svjetski predvodnik u promatranju Zemlje i satelitskoj navigaciji zahvaljujući našim velikim programima Copernicus i Galileo. Želimo ostati veliki globalnog akter u svemirskom sektoru.

Međutim, posljednjih je godina EU-ov položaj na tržištu oslabio, sam EU povećao je svoju ovisnost u nekoliko svemirskih područja, a njegova svemirska industrija bori se da ostane konkurentna. SAD je dominantan globalni akter u svemirskom sektoru jer se može osloniti na visoko integriranu nacionalnu strategiju i snažan investicijski ekosustav. Ako to želimo prikazati brojkama: SAD ulaže pet puta više od EU-a, a kineska ulaganja će uskoro biti dvostruko veća od proračunskih sredstava EU-a za svemir. Jednostavno rečeno, to znači da u EU-u nema dovoljno ulaganja u ovom području.

U tom kontekstu smatram da su nam za jaku i inovativnu svemirsku industriju EU-a potrebna tri glavna elementa. Prvo, EU bi trebao ojačati europsku institucijsku potražnju kako bi potaknuo rast sektora, a industrijama i MSP-ovima omogućio širenje i podupiranje pouzdanih i otpornih lanaca opskrbe u EU-u. Drugo, potrebno je uskladiti ulaganja EU-a u istraživanje i razvoj svemira s njegovim ambicijama te povećati učinkovitost tih ulaganja. Treće, EU bi trebao iskoristiti sinergiju između svemira i obrane poticanjem kompatibilnih civilnih i obrambenih svemirskih programa.

EU mora poboljšati svoj autonomni pristup svemiru diversifikacijom rješenja za lansiranje, povećanjem tržišnog natjecanja i kvalitetnom ponudom usluga lansiranja, među ostalim za obrambene potrebe.

Prvo, moramo agregirati europsku institucionalnu potražnju za lansiranjem, što se odnosi na EU, Europsku svemirsku agenciju i države članice. Moramo stvoriti veću domaću potražnju kako bismo poduprli rješenja za lansiranje iz EU-a, počevši s digitalnom platformom za razmjenu informacija, kako bismo agregirali potražnju i potaknuli zajedničku nabavu. Drugo, moramo podupirati razvoj novih rješenja za lansiranje novim sustavima javne nabave i poticati revolucionarne inovacije. Treće, moramo podupirati kritičnu infrastrukturu EU-a, posebno objekte za testiranje i lansiranje.

Uz velike korporacije važnu ulogu u svemirskom gospodarstvu imaju i mala i srednja poduzeća. Danas oko 400 – 500 MSP-ova pridonosi europskom lancu opskrbe u području svemira. Vidimo i da sve više *start-up* poduzeća u svemirskom sektoru razvija revolucionarne tehnologije, nove poslovne modele i isplativija rješenja. Uvjeren sam da moramo u potpunosti iskoristiti inovacijski potencijal tih *start-up* poduzeća i MSP-ova. Moraju se biti sposobni širiti, rasti i etablirati kao vjerodostojni pružatelji usluga i dobavljači. Svoja pravila i postupke javne nabave trebamo dodatno prilagoditi te ih učiniti bržima i povoljnijima za inovativna *start-up* poduzeća i MSP-ove. Važno je i da budemo skloniji preuzimanju rizika.

Budem li potvrđen kao povjerenik, namjeravam nastaviti razvijati inicijativu CASSINI, kojom će se povećati inovacijski potencijal europskih novih svemirskih poduzeća. *Start-up* poduzećima i MSP-ovima moramo olakšati pristup javnoj nabavi u cijelom svemirskom programu EU-a, poduzeti mjere za brži instrument javne nabave i poboljšati pristup kapitalu za rast kojim se podupiru inovativna *start-up* i *scale-up* poduzeća u EU-u.

Budući akt EU-a o svemiru bit će vrlo važan za konsolidaciju tog pristupa jer će stvoriti jedinstveno tržište svemirskih usluga i poticati konkurentnost svemirske industrije EU-a. Trebao bi utvrditi obvezujuće zahtjeve za sigurnost, otpornost i održivost svemirskih operacija koji će se primjenjivati i na satelite i na lansirne sustave. Trebao bi i uvesti smislene mjere za poticanje razvoja novih tržišta, npr. za operacije i usluge u svemiru i kibernetičku sigurnost u svemiru.

Ta nastojanja treba pojačati na način da EU aktivno komunicira, bilateralno sa strateškim partnerima ili u multilateralnom kontekstu, uključujući Ujedinjene narode, s ciljem promicanja standarda, vrijednosti i prioriteta EU-a na globalnoj razini.

Ukratko, smatram da su EU-u potrebne sljedeće strateške sposobnosti kako bismo učvrstili položaj globalne svemirske sile, očuvali slobodu aktivnosti u svemiru i osigurali stratešku autonomiju: prvo, korištenje svemira na Zemlji, kojim upravljamo s glavnim svemirskim programima Galileo, Copernicus i, uskoro, IRIS², drugo, pristup svemiru, koji ćemo ojačati, treće, praćenje svemira, koje ćemo proširiti i, četvrto, aktivnosti u svemiru, što ćemo ubrzati.

Pitanje Odbora za promet i turizam

9. Prema odgovarajućem mandatnom pismu, predsjednica von der Leyen zadužila je budućeg povjerenika za promet da dodatno ojača koridore prometne infrastrukture dvojne namjene u cijeloj transeuropskoj mreži te da surađuje s državama članicama na jačanju vojne mobilnosti. Ti se prioriteti spominju i u mandatnom pismu budućem povjereniku za obranu i svemir. Što planirate poduzeti kako biste u suradnji s budućim povjerenikom za promet ostvarili te ciljeve, a s obzirom na trenutačne geopolitičke izazove s kojima se EU suočava? Kako biste podržali dvojni namjenu prometne infrastrukture putem istraživanja i razvoja, među ostalim putem zajedničkih poduzeća i javno-privatnih partnerstava?

Dopustite mi da prvo istaknem koliko je vojna mobilnost u trenutačnom geopolitičkom kontekstu rata na našim granicama važna. Vaša institucija, koja je predložila da države članice uzmu u obzir potrebe vojne mobilnosti pri izgradnji i modernizaciji infrastrukture transeuropske prometne mreže (TEN-T), slaže se s tim stajalištem.

Kako bi mogle odgovoriti na krizu i doprinijeti pripravnosti Unije, među ostalim pružanjem vojne pomoći Ukrajini, ali i kako bi se održao njihov položaj učinkovitog odvracanja, države članice moraju moći brzo i u velikim razmjerima premjestiti svoje oružane snage i opremu. Mislim da se moramo usredotočiti na tri glavna elementa: infrastrukturu s dvojnog namjenom, regulatorne aspekte i otpornost.

Iako je u EU-u već postignut znatan napredak, smatram da moramo biti brži. EU je već uložio 1,79 milijardi EUR u prometnu infrastrukturu s dvojnog namjenom. Zahvaljujući tim projektima dovršetak koridora vojne mobilnosti duž mreže TEN-T Europi je bliži. Budem li potvrđen kao povjerenik za obranu i svemir, surađivao bih s povjerenikom za održivi promet i turizam kako bi se u sljedećem VFO-u dostatna proračunska sredstva dodijelila ulaganjima povezanima s obranom te da se od toga poboljša i infrastruktura za vojnu mobilnost.

Trebali bismo izvući pouke iz iskustva s Ukrajinom i proširiti infrastrukturu za vojnu mobilnost na sve logističke aspekte, uključujući logističke centre, gorivo, rezervne dijelove, kapacitete za popravak i streljivo. Obrambena pripravnost EU-a ovisi o tome da ti resursi budu dostupni duž koridora jer će tako omogućiti brze i učinkovite operacije. Nedavno ažuriranje prilikom koje je u to dodana infrastruktura za gorivo dobar je korak u tom smjeru.

Istraživanje i razvoj koje financira EU već podupire razvoj infrastrukture za vojnu mobilnost. U okviru Europskog fonda za obranu trenutačno su u tijeku tri projekta, među ostalim razvoj digitalnog sustava za sigurnu razmjenu informacija o vojnoj mobilnosti (9 milijuna EUR), studija pouzdane i izdržljive zrakoplovne platforme i studija budućeg europskog strateškog zračnog mosta (20 milijuna EUR).

Istraživanje i razvoj također mogu imati važnu ulogu u otpornosti i sigurnosti vojne infrastrukture. Vidim i potencijal za ulogu Europskog fonda za obranu u pronalaženju rješenja za razvoj i zaštitu infrastrukture za vojnu mobilnost.

Međutim, sama infrastruktura ne jamči brzo i neometano kretanje oružanih snaga unutar i izvan Europe. Regulatorna, pravna, sigurnosna i politička pitanja i razne osjetljivosti usporavaju europsku vojnu mobilnost.

Održivo ulaganje u multimodalnu, prekograničnu infrastrukturu s dvojnog namjenom i logistiku vrlo je važno. Razmatram brže uklanjanje prepreka za unapređenje vojne mobilnosti. Trebamo odvažna rješenja zbog sve većih prijetnji na našim granicama. Važan kratkoročan i srednjoročan cilj trebao bi biti prelazak s vojne mobilnosti na sveobuhvatnu vojnu logistiku. Potvrdi li me Europski parlament kao povjerenika, radit ću na ostvarenju tih ciljeva, posebno na razvoju koridora mobilnosti i uklanjanju regulatornih uskih grla u tom području.

Naposljetku, podupirao bih i povjerenika za održivi promet i turizam u provedbi Akcijskog plana za vojnu mobilnost, projekata vojne mobilnosti i mogućim budućim prioritetnim koridorima vojne mobilnosti.

Pitanje Pododbora za sigurnost i obranu

10. U Draghijevom izvješću istaknuta je, među ostalim, potreba za ulaganjem u europsku obranu. Kao prvi povjerenik za obranu i svemir imat ćete zadaću osigurati to da se obrana odražava u prioritetima trenutačnih godišnjih proračuna i sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) o kojem će se pregovarati i koji će se donijeti tijekom tekućeg parlamentarnog saziva. Kako ćete osigurati to da obrana postane pravi prioritet u tom procesu, a posebno to da Europski fond za obranu, EDIP i svi prijedlozi koji će ih naslijediti u Strategiji za

europsku obrambenu industriju budu dostatno kratkoročno i dugoročno financirani, te što mislite o istraživanju drugih načina financiranja obrane, kao što su vlastita sredstva, prijedlozi za poticanje privatnih ulaganja, primjerice reforma statuta Europske investicijske banke, upotreba zamrznute ruske imovine i euroobveznice?

U Draghijevom izvješću ističe se kombinacija strukturnih slabosti koje utječu na konkurentnost europske obrambene tehnološke i industrijske baze. U izvješću se, među ostalim, spominju nedovoljni javni rashodi za obranu (tj. ukupni rashodi za obranu svih 27 država članica trenutačno iznose otprilike jednu trećinu rashoda SAD-a, a uz to se kineski rashodi za obranu brzo povećavaju) i ograničen pristup financiranju. U tom pogledu, iako je Europska investicijska banka (EIB) nedavno znatno povećala svoju potporu tehnologijama s dvojnog namjenom i MSP-ovima u sigurnosnoj i obrambenoj industriji, njezina politika kreditiranja i dalje isključuje financiranje streljiva i oružja i općenito opreme i infrastrukture namijenjene isključivo vojnoj ili policijskoj namjeni.

Kad je riječ o javnom financiranju i ulaganjima, budem li potvrđen kao povjerenik za obranu i svemir, radit ću na najučinkovitijem iskorištavanju sredstava dostupnih u proračunu EU-a. To podrazumijeva, kao prvo, odlučivanje o prioritetnim područjima rashoda za obranu i, kao drugo, raspravu o tome za koje je od tih prioriteta potrebno zajedničko financiranje na razini EU-a koje treba kratkoročno postići i uz niže ukupne troškove.

U Bijeloj knjizi o budućnosti europske obrane, koju ću u prvih 100 dana mandata predstaviti s visokom predstavnicom za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, utvrdit će se potrebe za ulaganjima, čime će se EU i države članice pripremiti za najekstremnije vojne nepredvidive situacije.

Važno je napomenuti da bi se brzim donošenjem Programa za europsku obrambenu industriju omogućila potrošnja sredstava u iznosu od 1,5 milijardi EUR, posebno za doprinosi pripravnosti obrambene industrije EU-a pa bi se tako mogle financirati te potrebe u okviru trenutačnog proračuna EU-a. Još uvijek trebamo pronaći rješenje za odgovarajuće financiranje Instrumenta za potporu Ukrajini u okviru EDIP-a.

Kao povjerenik za obranu i svemir osigurao bih i brzu provedbu Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) i Uredbe o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP).

Kako bismo ojačali svoju obrambenu pripravnost, tu kulturu moramo uključiti u sve politike EU-a i riješiti pitanje pristupa financiranju. Odabir izvora financiranja nije lak: potrebni su nam ili dodatni nacionalni doprinosi proračunu EU-a ili dogovor o novim vlastitim sredstvima EU-a. Novi program zaduživanja namijenjen ulaganja u obranu bio bi popraćen i dodatnim nacionalnim doprinosima ili novim vlastitim sredstvima za pokrivanje budućih troškova otplate.

S obzirom na ta ograničenja, poticanje privatnih ulaganja u obranu postaje važno za financiranje i smanjenje rizika zajedničkih obrambenih projekata i inovacija. Kako je navedeno u mojem mandatnom pismu, intenzivna suradnja s EIB-om, drugim financijskim institucijama i privatnim bankama bit će važna za postizanje tog cilja.

Promjena u politici kreditiranja EIB-a i veće preuzimanje rizika u potporama dubokim tehnologijama kao što je svemir znatno bi koristili europskoj obrambenoj industriji. Time bi se oslobodila postojeća sredstva i poslala prijeko potrebna poruka ostatku tržišta.

U Strategiji za europsku obrambenu industriju predlažu se konkretne mjere za prevladavanje postojećih prepreka, uključujući smjernice za primjenu okvira EU-a za održivo financiranje obrane i uspostavu dijaloga na visokoj razini s financijskim sektorom. Namjeravam raditi na uvažavanju suvereniteta, otpornosti i sigurnosti EU-a u okviru održivog financiranja.

U predloženom EDIP-u predviđen je i fond za ubrzanje transformacije lanaca opskrbe u području obrane (FAST), a cilj mu je olakšati pristup financiranju MSP-ovima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije u obrambenom sektoru. Sve će to, u kombinaciji s kontinuiranim traženjem od EIB-a da ukloni ili dodatno ograniči izuzeća svoje politike kreditiranja koja se odnose na obranu, stvoriti povoljnije okruženje za ulaganja i inovacije u području obrane u cijelom EU-u.

Dugoročno moramo znatno povećati javna i privatna ulaganja u istraživanje i razvoj obrane. Agencija za napredne obrambene istraživačke projekte (DARPA) je inspirativan model koji EU treba uzeti u obzir. Mogli bismo istražiti mogućnost primjene sličnog pristupa na razini EU-a, pri čemu bi fokus trebao biti na visokorizičnim vrlo isplativim istraživačkim projektima koji imaju potencijal za preobrazbu obrambenih sposobnosti. Takva bi inicijativa potaknula najsuvremenija istraživanja u važnim područjima i revolucionarne inovacije te osigurala tehnološku

suverenost Europe u obrambenom sektoru. Prihvatanjem tog pristupa EU bi mogao ubrzati razvoj disruptivnih tehnologija, premostiti jaz koji temeljna istraživanja razdvaja od vojnih primjena te zadržati konkurentsku prednost u brzo promjenjivom globalnom sigurnosnom okruženju. Tako bi se dopunile naše postojeće inicijative i dodatno ojačao EDTIB.

Obrambena industrija EU-a trebala bi izvući pouke iz postignuća svemirske industrije EU-a, posebno u područjima zajedničkog razvoja, najsuvremenije tehnologije, inovacija i pružanja usluga unutar i izvan EU-a. Zahvaljujući tim iskustvima možemo promicati inovaciju, suradnju i stratešku autonomiju te potaknuti slične uspjehe u našem obrambenom sektoru.

Naposljetku, uskoro ćemo definirati sljedeći VFO i njegove instrumente, a obrana će biti među glavnim prioritetima.

Naše promišljanje treba krenuti od „što želimo financirati” i onda prijeći na „kako” najbolje ostvariti svoje ciljeve i maksimalno povećati rezultate na terenu. To će omogućiti da naše financiranje ima veći učinak.

Budem li potvrđen kao povjerenik za obranu i svemir, blisko ću surađivati s povjerenikom za proračun, borbu protiv prijevара i javnu upravu kako bi se ti aspekti uzeli u obzir u pripremi prijedloga sljedećeg VFO-a, koji se očekuje dogodine.

Snažan EDTIB temelj je europske obrambene unije. Trebaju nam brojnija, bolja i zajednička ulaganja kako bismo ojačali industrijsku politiku Unije i povećali potporu obrambenom sektoru.